

Ekonomické a sociální mýty v době před rokem 1989

11.12.2024 - MARTIN VACEK | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

V obecném povědomí i některých politických a odborných debatách přžívají mýty o ekonomické a sociální situaci před rokem 1989.

Objevují se tvrzení o ekonomické soběstačnosti, rovnosti v sociální oblasti, jistotách a finanční spokojenosti obyvatel komunistického Československa. Že tomu tak určitě nebylo potvrdil celodenní seminář **Ústavu pro studium totalitních režimů** pod názvem **Ekonomické a sociální mýty v době před rokem 1989**, který proběhl v úterý 10. prosince v Konferenčním sále ÚSTR v Paláci Archa v Praze.

Přestože zaměření semináře bylo celkem úzké, sešla se zde pestrá paleta témat v příspěvcích od celkem 12 odborníků. **Milan Bárta** z **Ústavu pro studium totalitních režimů** se věnoval tématu starobních důchodů jako nástroji třídního boje („Aby všichni pracující byli zabezpečeni“), Andrej Tóth a Mojmir Sabolovič z Vysoké školy ekonomické zase postavení člověka v socialistickém zdravotnickém systému (Zdravotnictví v éře socialismu). **Martin Valenta** a **František Stárek „Čuňas“** z **Ústavu pro studium totalitních režimů** „rozebrali“ represivní postoj minulého režimu ke komunitnímu způsobu života (Likvidace komunitního bydlení v období normalizace) a **Kamil Nedvědický** z **Ústavu pro studium totalitních režimů** se na závěr dopoledního bloku zaměřil ve své případové studii na Sociální represe rodinných příslušníků kulaků.

Odpolední blok, který řídila profesorka Antonie Doležalová z Univerzity Karlovy se zaměřil více na ekonomická témata. Ekonomiku socialistického Československa v letech 1948-1989 zhodnotil ve svém příspěvku skotský profesor Martin Myant z European Trade Union Institute (ETUI), který se dlouhodobě věnuje výzkumu ekonomik střední a východní Evropy. Markéta Malá z Masarykovy univerzity v Brně se poté zaměřila na přímé zahraniční investice za socialismu, Stanislav Boháčik z Univerzity Karlovy se věnoval roli pracovního práva v socialistickém Československu. S ekonomickými důsledky politické perzekuce seznámil přítomné Radim Boháček z CERGE – EI, který toto téma dlouhodobě statisticky zpracovává v rámci celoevropského odborného týmu. Šedá ekonomika v dobách normalizace byla na závěr tohoto bloku obsahem vystoupení **Adama Havlíka** z **Ústavu pro studium totalitních režimů** (Veksláci v souřadnicích státně socialistického Československa).

Seminář **Ústavu pro studiu totalitních režimů** se zaměřil na další dosud nepříliš probádanou tematiku předešlého režimu. Což potvrdily po obou blocích i následné dlouhé a místy až vzrušené diskuze mezi návštěvníky semináře.

<https://www.ustrcr.cz/zamerili-jsme-se-na-ekonomicke-a-socialni-myty-pred-rokem-1989>